

Informacja prasowa po konferencji pt.

Ustawa o uprawnieniach artysty zawodowego

Ustawa dla artystów. Artyści o ustawie

6 maja 2021, Kino Kultura, godzina 12.00

Nagranie konferencji: <https://www.youtube.com/watch?v=4ZngQ5EWf3A>

Artyści o ustawie

Zygmunt Miłoszewski, pisarz:

„Popieram ustawę, choć sam na niej raczej nie skorzystam. To nie jest też ustawa dla Krystyny Jandy czy Zbigniewa Hołdysa. 60% artystów ma dochody poniżej średniej krajowej, 30% poniżej płacy minimalnej. Żyją bez ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Ustawa daje szansę to zmienić. Daje artystom szansę na emeryturę. Dlatego mamy do czynienia z bezprecedensową solidarnością środowiska, lewicy i prawicy, nestorów i młodych wilków.

Nie wolno zapominać, że smartfony bez treści tworzonych przez ludzi kultury to urządzenia, z których można wysłać smsy, tak jak z szacownej i tak kiedyś przez nas lubianej Nokii 3210. Smartfony bez Netflixa to po prostu elektrośmieci”.

Jerzy Kornowicz, kompozytor:

„Nie chodzi nam o żadne przywileje, tylko sprawiedliwość społeczną. Dzięki pracy twórców sprzedaje się więcej urządzeń elektronicznych, które pozwalają na darmowy dostęp do dóbr kultury. Zarabiają na tym producenci i dystrybutorzy sprzętu. Rzecz w tym, żeby artyści mieli szansę na uczciwą rekompensatę za swoją pracę, która generuje zysk dla innych sektorów. Po latach zastoju Polska ma szansę na nadgonienie cywilizacyjnych zaległości. Na razie, systemowo rzecz biorąc, wciąż jesteśmy krajem, w którym nowoczesnym nośnikiem jest kaseta video”.

Janusz Janowski, malarz, muzyk, filozof:

„Warto głębiej zastanowić się nad rolą artysty w społeczeństwie, które coraz chętniej wszystko postrzega przez pryzmat użyteczności i zysku, który jest podstawowym celem działania gospodarczego. Tymczasem podstawowym celem działania artysty nie jest zysk finansowy, wzrost nie materialny, lecz duchowy. Bez niego społeczeństwo nie tylko byłoby uboższe, zapewne w ogóle nie mogłoby istnieć. Warto też uświadomić sobie, że działalność twórców przekłada się też na działania gospodarcze i silnie oddziałuje na kształt naszego świata. Przecież bez twórców nie byłoby pięknej architektury, także tej, która służy do celów komercyjnych. Nie byłoby luksusowych samochodów. Ustawa daje szansę na zrównoważony rozwój kultury w Polsce”.

Julia Ruszkiewicz, reżyserka filmowa:

„Z jakimi trudnościami spotyka się młody twórca? Właściwie z wykluczeniem z systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Najtrudniejsza jest sytuacja kobiet wykonujących zawody artystyczne, które nie mają zagwarantowanych podstawowych praw, dla większości chorobowe czy urlop macierzyński są poza zasięgiem. Brak szans na emeryturę. I bycie skazanym na wieczne kombinowanie zamiast na uczciwą pracę. Obecnie wielu twórców pozostaje w zawodzie dzięki swoim rodzinom czy parterom”.

Joanna Kos-Krauze, reżyserka i scenarzystka:

„Napisy końcowe w filmie to jeden wielki wyrzut sumienia, który powinni mieć wszyscy dotychczasowi ministrowie kultury. To tysiące ludzi – twórców – których często nie stać na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Bezprecedensowa solidarność środowiska jest wynikiem naszej desperacji, bo dość mamy sytuacji, w których organizuje się zrzutkę na szpital czy pogrzeb wybitnego artysty. Opłacani przez biznes lobbyści tworzą kłamliwą narrację o podatku na pałace. Pałace budujemy sprzedawcom smartphonów, którzy bogacą się dzięki pracy artystów. Musimy być tego świadomi i działać solidarnie.”

Wincenty Krawczyk, muzyk:

„Czy artysta to zawód? Czy muzyk to jest zawód? Mój nauczyciel mawiał, że to rzemiosło. Można oczywiście przywołać znany cytat, że śpiewać każdy może. Grać już niekoniecznie. Ustawa pozwala w bardzo ścisły, zbiektywizowany sposób określić, kto jest artystą zawodowym, a kto nie. I daje artystom szansę na funkcjonowanie w systemie społecznym. To szansa dla całego sektora kreatywnego”.

Ustawa dla artystów

Celem *Ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego* jest poprawienie sytuacji bytowej artystów w Polsce, m.in. przez ułatwienie im korzystania z ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Powstanie projektu ustawy to efekt wieloletnich starań organizacji reprezentujących twórców kultury ze wszystkich dziedzin, które były konsekwencją debaty zainicjowanej w 2017 roku przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Ogólnopolskiej Konferencji Kultury (OKK).

Projekt ustawy przygotowało Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Systemowe zmiany mają zapewnić tysiącom artystów zawodowych m.in. znacznie łatwiejszy dostęp do programu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Koszty projektowanych rozwiązań nie obciążą podatnika, ponieważ będą finansowane z wpływów z opłaty reprograficznej i opłaty od czystych nośników (tzw. rekompensaty na rzecz uczciwej kultury) uiszczanej przez producentów i importerów sprzętu elektronicznego.

Każdej osobie profesjonalnie wykonującej działalność artystyczną, która potwierdzi, że ma udokumentowany dorobek artystyczny lub jest absolwentem studiów drugiego stopnia uczelni artystycznej, przysługiwać będą określone w ustawie uprawnienia.

Artyści będą mogli potwierdzić uprawnienia wskazując dorobek artystyczny poświadczony przez wybrane przez siebie reprezentatywne stowarzyszenie artystyczne lub związek twórczy. Absolwenci uczelni artystycznych przez 5 lat od ich ukończenia będą mogli zamiast dorobku przedłożyć dyplom ukończenia uczelni. Instytucją zarządzającą procesem będzie Polska Izba Artystów, w której aż 14 z 21 członków Rady Izby to reprezentanci organizacji artystycznych wybierani w wyborach środowiskowych.

Potwierdzenie uprawnień nie będzie jednak obowiązkowe i nie warunkuje działalności artystycznej – ani amatorskiej ani zawodowej.

5 maja Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu skierowało projekt *Ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego* do konsultacji międzyresortowych i publicznych.